

Yttrande över ”om luftkvalitet och renare luft i Europa”

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens ansvarsområden; fysisk planering, byggande och boende.

Boverket tillstyrker Europeiska kommissionens förslag till direktiv ”om luftkvalitet och renare luft i Europa” med undantag för frågan om generella exponeringsminskningsmål.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter på detaljer i direktivet.

Artikel 4 - Definitioner

Ultrafina partiklar (UFP)

Definitionen av UFP bedöms vara onödigt krånglig.

Artiklarna 13, 14, 15, 16, 17 osv.

I direktivet framgår på flera ställen att vissa värden inte ska överskridas ”i zoner”.

I praktisk tillämpning av direktivet har det ibland blivit en bedömningsfråga om det föreligger ett överskridande eller inte. Det gäller exempelvis vid modellering av nivåer vid planering av nya stadsdelar.

Det har uppstått frågor om hur stort området som ska omfattas av dessa värden behöver vara, för att ett överskridande ska anses föreligga. Och det har uppstått frågor om det räknas som ett överskridande även om värdena bara överskrids i områden där människor normalt sett inte vistas.

Ett huvudsyfte med direktivet är att förbättra människors hälsa. I Bilaga IV framgår visserligen var luftkvaliteten ska utvärderas. Men om värdena enbart överskrids inom ett väldigt litet område, kan det ändå ifrågasättas om det föreligger ett överskridande som är av tillräcklig betydelse för människors hälsa.

Boverket menar att det därför vore lämpligt att direktivet tydliggör vilken minsta area, eller vilken minsta exponerad befolkningsmängd, som ska omfattas av de angivna värdena, för att ett överskridande ska anses föreligga.

En sådan beskrivning skulle kunna användas för att definiera vad som avses med "i zoner" i direktivet.

Artikel 19 Luftkvalitetsplaner

Luftkvalitetsplanernas förhållande till andra planer

I artikel 19 anges att luftkvalitetsplaner "ska överensstämma" med andra planer som har en betydande påverkan på luftkvaliteten, inbegripet planer som krävs enligt medlemsstaternas klimat-, energi-, transport- och jordbrukslagstiftning.

Innebörden av "ska överensstämma" i direktivet är oklar. Det är även oklart vad som ska ske om luftkvalitetsplaner "inte överensstämmer" med de uppräknade planerna.

Direktivet borde klargöra vad som menas med "ska överensstämma" och hur denna "överensstämmelse" ska åstadkommas av medlemsstaterna.

Även planer för fysisk planering, som alltså inte omfattas av artikeln, har en betydande påverkan på luftkvalitet. Vid ett förtydligande av hur överensstämmelse ska åstadkommas bör risken för påverkan på framför allt region- och översiktsplaner beaktas.

Artikel 19 – Generella exponeringsminskningsmål

Generella exponeringsminskningsmål kan leda till krav på luftkvalitetsplaner med åtgärder även där luftkvaliteten redan är relativt god i ett europeiskt perspektiv.

Följden blir bland annat olika krav på luftkvalitet för individer i olika medlemsländer. Det leder i praktiken till att målen för luftkvalitet blir olika stränga i olika medlemsstater.

Boverket ifrågasätter därför de genomsnittliga exponeringsminskningsmålen eftersom de innebär att principen om proportionalitet frångås.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjølvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit expert Martin Wiss. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson och enhetschef Robert Johansson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Martin Wiss
expert

Kopia till:

ola.goransson@regeringskansliet.se

petter.troedsson@regeringskansliet.se